

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Zgromadzenia [...] w W.
przy uczestnictwie H. K.-D., Muzeum [...], A. F. i Miasta [...]
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 września 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika A. F.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 11 czerwca 2013 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) uznaje, że każdy z uczestników ponosi koszty swego udziału w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację uczestnika A. F. od postanowienia Sądu Rejonowego [...] w W. z dnia 14 listopada 2012 r. w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku. Zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie nie wykazano, by testamenty, na podstawie których stwierdzono nabycie spadku przez wnioskodawcę, zostały sporządzone w stanie wyłączającym świadome lub swobodne wyrażenie woli. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na uczestnikach kwestionujących ważność tych testamentów i nie może być przerzucany na sąd, którego obowiązkiem nie jest w tym wypadku przeprowadzanie dowodów z urzędu. Sąd drugiej instancji zauważył także, że testament został sporządzony z zachowaniem formy aktu notarialnego, brak także podstaw, by sądzić, że testatorka nie mogła w świadomy i swobodny sposób wyrazić swojej woli.

W skardze kasacyjnej uczestnik zarzucił wydanie tego orzeczenia z naruszeniem: art. 379 pkt 2 w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c.; art. 670 w związku z art. 378 § 1, art. 382, art. 207 § 3, art. 217 § 1 i 2, art. 207 § 3 oraz art. 232 w związku z art. 252, art. 250 § 2, art. 227, art. 129 § 1 i 4 i art. 316 § 1 k.p.c. oraz art. 45 Konstytucji; art. 233 § 1 w związku z art. 378 § 1, art. 382, art. 217 § 1, art. 227 i art. 232 k.p.c. Na tej podstawie wniesli oni o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji. W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o jej odrzucenie, ewentualnie o jej oddalenie i o zasądzenie kosztów postępowania. Uczestnik postępowania – Muzeum [...] w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak w niej zwłaszcza podstaw, na które powołał się skarżący. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał on na nieważność postępowania, wynikającą z braku prawidłowej reprezentacji wnioskodawcy, oraz na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Nieważność postępowania jest przesłanką przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.). Jak wynika z uzasadnienia tej przesłanki,

a także odpowiadającego jej zarzutu, sformułowanego w ramach podstaw kasacyjnych, problem ten jest formułowany wyłącznie w odniesieniu do nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji – jedynie następnie nierozważonej, zdaniem skarżącego, przez Sąd Okręgowy. W konsekwencji, przesłanka ta nie może stanowić podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego, podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może stanowić jedynie nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2013 r., V CSK 192/12, nie publ. oraz z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, nie publ.).

Przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, na którą powołuje się uczestnik (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), rozumieć należy stan, w którym wniesiona skarga jest zasadna w sposób ewidentny, możliwy do stwierdzenia bez potrzeby prowadzenia złożonych rozumowań. Sytuacja taka ma więc charakter kwalifikowany, wiążąc się ze szczególnie poważnymi uchybieniami w zaskarżonym orzeczeniu (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 lutego 2014 r., II CSK 414/13, nie publ., z dnia 16 kwietnia 2015 r., I PK 242/14, nie publ. i z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, nie publ.). W zakresie wskazanym przez skarżącego nie można jednak stwierdzić istnienia tej przesłanki. Wskazywany przez skarżącego brak dokonania ustaleń co do wyliczonych przez niego okoliczności faktycznych stanowi problem podnoszony już w apelacji i poddany ocenie przez Sąd drugiej instancji. Nie można stwierdzić, by sam brak ustalenia pewnych okoliczności (oraz przeprowadzenia w tym zakresie odpowiednich dowodów) przesądzał o ewidentnym uzasadnieniu wniesionej skargi. Ciężar przytaczania twierdzeń faktycznych i wskazywania dowodów spoczywa, z zasady, na stronach postępowania. Odstępstwa w tym zakresie (art. 232 zdanie drugie k.p.c.) mają charakter wyjątkowy – co sprawia, że wykazanie w tym zakresie oczywistej zasadności skargi wymagałoby bardziej pogłębionej argumentacji, wskazującej na konieczność podjęcia przez sąd aktywności w tym zakresie. Argumentów takich brak jednak w treści wniesionej skargi.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak na wstępie, o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 520 § 1 w związku z art. 13 § 2, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.